
Državni izpitni center

M 1 5 2 6 4 1 1 2

JESENSKI IZPITNI ROK

TEORIJA IN ZGODOVINA DRAME IN GLEDALIŠČE

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Četrtek, 27. avgust 2015

SPLOŠNA MATURA

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
1	Odlomek A		
	1	♦ Bertolt Brecht	Ime mora biti popolno.
	1	♦ Mati Korajža in njeni otroci	Naslov mora biti popoln.
	1	♦ kronika iz tridesetletne vojne	Podnaslov mora biti popoln.
	1	♦ 1941	
	1	♦ 12 prizorov	
	Odlomek B		
	1	♦ Mile Klopčič	Ime mora biti popolno.
	1	♦ Mati	
	1	♦ enodejanka	
	1	♦ 1943 (4. oktobra)	
1	♦ Ivan Jerman		
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
2	2	♦ Kronika iz tridesetletne vojne. Kronika je obširnejši zapis pomembnejših dogodkov po zaporedju dogajanja.	Za zapis podnaslova 1 točka. Za razlago kronike 1 točka.
	2	♦ Čas tridesetletne vojne (1618–1648), v kateri so se bojevali Habsburžani in njihovi nasprotniki Švedi, Francozi in drugi.	Za zapis širšega dogajalnega časa 1 točka in za pravilni zapis letnic 1 točka.
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
3	4	♦ Ema Starc (mati) ♦ Vladoša Simčič (Minca) ♦ Jože Tiran (Peter) ♦ Jože Gale (Andrej)	Za vsako ime 1 točka, vloge niso zahtevane.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
4	3	♦ Konec septembra 1943 je Josip Vidmar v imenu IOOF članom igralske skupine kulturnega odseka agitprop naročil dramsko delo in uprizoritev za skrivnostni dogodek . Mile Klopčič je napisal dramsko besedilo Mati . Gre za prvo partizansko igro, ki jo je napisal poklicni pisatelj . Snov zanjo je najverjetneje povzel po tragičnem dogodku Goršetove matere, ki je med italijansko okupacijo izgubila pet sinov. Zaradi tajnosti zborovanja so predstavo odigrali v ilegali, ponoči, okoli četrte ure zjutraj, in to v drugem večeru zasedanja Zbora odposlancev slovenskega naroda v partizanski dvorani Sokolskega doma v Kočevju. Ta odrski krst je neuradni rojstni datum stalnega slovenskega gledališča na osvobojenem ozemlju.	V okoliščinah mora biti za eno točko navedeno, da je bilo dramsko delo <i>Mati</i> : – naročeno za zasedanje Zbora odposlancev slovenskega naroda , – da gre za prvo partizansko igro, ki jo je napisal poklicni pisatelj , ter – da je njen odrski krst neuradni rojstni datum stalnega slovenskega gledališča na osvobojenem ozemlju .

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
5.1	1	♦ Bobnanje neme Katrine, da bi opozorila ljudi v mestu na nevarnost, in njena smrt.	
	1	♦ Razrešuje oz. sklepa dramsko dogajanje, gre za zadnji prizor.	
	1	♦ Konec dramskega besedila.	
5.2	1	♦ Prihod ranjenega Andreja z dvema puškama, ki pove, da so Franceta Italijani ujeli in ubili.	
	1	♦ Razrešuje dramski spor. Gre za razplet dramskega besedila. Mati se spremeni, od skrbi zase in za svoje otroke se obrne h kolektivu.	
	1	♦ Razplet dramskega besedila, sledi odhod Andreja, Petra in Mince v partizane.	
Skupaj	6		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
6	4	♦ Mati ♦ njena mutasta hči ♦ Eilif ♦ mlajši sin	Za vsak zapis 1 točka.
	6	♦ Mati Korajža ♦ Katrina ♦ Eilif ♦ Rjavček ♦ Yvette Pottier ♦ Pojasnilo: Ker so označeni bodisi z imenom ali priimkom kot Yvette Poitier bodisi z imenom in določilom. Obenem so označeni še z dopolnilom o sorodstvenih vezeh z naslovno junakinjo.	Za vsak izpis 1 točka. Za pojasnilo izbire 1 točka.
Skupaj	10		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
7	4	Odlomek A ♦ Dramski prostor: zunaj, na prostem, pred vozom, pred mestom Halle (11 poglavje se dogaja pred protestantskim mestom Halle) ♦ Dramski čas: Prvo svitanje, kot to označuje uvodna didaskalija	2 točki za utemeljen odgovor, 1 točka za zgolj zunaj. 2 točki z navedenim pojasnilom, 1 točka za zgolj svitanje.
	4	Odlomek B ♦ Dramski prostor: Didaskalija navaja: soba, kakršne so v trgih: napol meščanska, napol kmečka ... ♦ Dramski čas: Uvodna didaskalija navaja, da se mračni, glede na enotnost časa se celotna enodejanka zgodi v eni noči. Prizor spada v razplet dramskega dogajanja, kar pomeni, da se lahko dogaja tudi že ob svitu.	2 točki za utemeljen odgovor, 1 točka za zgolj kmečka soba/izba. 2 točki za utemeljen odgovor, 1 točka za zgolj ponoči.
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
8	1	Odlomek A ♦ "Prvo svitanje"	
	1	Odlomek B ♦ Minca odide in se kmalu vrne z nahrbtnikom.	
Skupaj	2		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
9	2	♦ Mati (s črno ruto na glavi, vsa spremenjena v obraz, vstane izza mize, počasi): "Kje leži Francetovo truplo?"	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
10.1	4	Podobnosti: ♦ Obe naslavljata svoja mrtva otroka, kot da sta še živa. ♦ Tako Mati Korajža kot Mati sta z izgubo pomirjeni. ♦ Z njunim slovesom od otrok se sklepa dramsko besedilo. ♦ Obema ostane še en sin (medtem ko Mati Korajža ne ve, da je tudi Eilif že mrtev, bralec pa ve ... v Klopčičevi Materi pa bralec lahko sluti, da Mati svojega sina pošilja v smrt).	Za vsako navedeno podobnost 1 točka.
10.2	4	Razlike: ♦ Mati Korajža se poslavlja od svoje Katrine s songom/uspavanko, medtem ko Mati nagovarja mrtvega sina z monologom (najdaljšim v besedilu). ♦ Katrinino truplo vidimo na sceni, Korajža ga neposredno ogovarja, medtem ko Francetovega trupla ne vidimo, mati "govori" z njim posredno. ♦ Med monologom Mati razloži spremembo, ki se je zaradi te smrti zgodila v njej, spremembo od strahu do poguma, medtem ko Mati Korajža ostane nespremenjena. ♦ Korajža nagovarja svojo Katrino, tako da govori o materialno otipljivih stvareh, ki jih ima Katrina zdaj v izobilju, ona pa ostaja sama z ranjenim srcem. Medtem ko Mati govori o časti, ponosu in pogumu, ki v njej ostajajo po sinovi smrti.	Za vsako navedeno razliko 1 točka.
Skupaj	8		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
11	8	♦ Brechtova teorija epskega gledališča, neliterarnega gledališča (v <i>Malem gledališkem katekizmu</i> ; nem. <i>Das Kleine Organon</i>), pravi, da se igralac ne sme poistovetiti z vlogo, naj jo samo predstavlja . Z igro mora ohraniti kritični odnos do dramske osebe, kar lahko najlažje doseže z V-efektom ali potujitvenim učinkom (nem. <i>Verfremdung</i>), ki se ne uresničuje samo z igralcem, ampak tudi z glasbo in dekoracijo (informativne table, film). V omenjeni shemi Brecht pravi, da epsko gledališče spreminja gledalca v opazovalca , da prebuja v tej gledalčevi preosnovi opazovalčev smisel in sposobnost za akcijo, da epsko gledališče zahteva in terja od opazovalca neprestano odločanje o vseh bistvenih življenjskih vprašanjih ter neprestano vzpostavljanje jasnega pogleda in kritičnega odnosa do sveta . ♦ Utemeljitev: v besedilu sta dva songa, ki kažeta na potujitev, Mati Korajža kljub smrti Katrine ni sentimentalna, reagira (se odziva) s pesmijo.	Za pojasnitev vloge igralca do 2 točki in za pojasnitev vloge gledalca do 2 točki. Za utemeljitev do 4 točke.

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
12	5	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Badenski učni komad o soglasju ♦ Beraška opera ♦ Galileo Galilei ♦ Baal ♦ Bobni v noči 	

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
13	2	♦ <i>Dramski dialog</i> je namenjen izrekanju, je razgovor, je lahko govor enega, dveh in mnogih, je označevalen, estetiziran.	
	2	dve od, npr. <ul style="list-style-type: none"> ♦ uprizoritveno-dramaturško brati ♦ virtualno preoblikovati didaskalije ♦ virtualno govorno-telesno interpretirati dialog ♦ virtualno hipostazirati like ... 	
Skupaj	4		

Naloga	Točke	Rešitev	Dodatna navodila
14.1	3	♦ aktualni poudarek	Za izvirno razmišljanje do 3 točke.
14.2	3	♦ scenografska zamisel	Za izvirno razmišljanje do 3 točke.
Skupaj	6		

Skupno število točk: 80